

ACHTERGROND WETHOUDERSCHAP FLINK ONDER VUUR

'Staan ver af van burger'

Ze zitten er voor zichzelf, luisteren niet naar 'het volk' en krijgen niks voor elkaar: wethouders. Althans, dat vinden de bewoners van gemeenten door het hele land, die er in sommige gevallen – als onvrede omslaat in bedreigingen – voor zorgen dat lokale politici de handdoek in de ring gooien. Is die kritiek wel terecht?

door **Gabriel Hendriks Maseda**

Het leven van een wethouder gaat niet over rozen. Hun werkdruk neemt alsmaar toe, ze zijn steeds vaker kop van Jut en het verloop is dus – net als in de Haagse politiek – groot. Het gevolg: steeds meer wethouders nemen, al dan niet voortijdig, de benen en de kweekvijver voor jonge talenten wordt kleiner.

Want ja, wie wil nou nog wethouder worden als je niks goed kunt doen?

Een sexy functie is het bepaald niet.

Maar liefst 225 wethouders namen in 2024 ontslag, blijkt uit het jaarlijkse Wethoudersonderzoek door kennisplatform De Collegetafel. Dat was na

Liefst 225 wethouders namen in 2024 ontslag, tegen 183 een jaar eerder. FOTO ANP/HH

voor de hand liggende reactie – werkt averechts. „Daarmee trek je de verkeerde mensen aan en creëer je op termijn alleen maar meer wantrouwen”, voorspelt Bijl. „Een tekort aan bevlogen leiders is nu al een probleem, laat staan als we meer gaan betalen. Politiek bedrijf je vanuit het diepste van je ziel, niet voor het geld.”

Taken nemen toe

Oude wet- en regelgeving vormt een van de grootste hobbels op weg naar een gezond gemeentebestuur. Op dit moment mogen grote gemeenten maximaal negen wethouders aan het werk zetten, waardoor colleges tegen het maximum van hun kunnen aanlopen. „De taken nemen steeds verder toe, maar het aantal mensen niet”, zegt Van Gool daarover. „Wethouders hebben lucht en ruimte nodig om orde op zaken te stellen. Anders ontstaat een neerwaartse spiraal; politici worden door een gebrek aan middelen de organisatie ingetrokken, en komen daarom juist op meer afstand van 'de gewone man' te staan.”

Is er een ei van Columbus? „Alles staat met elkaar in verbinding, dus laat gemeenteraden zelf beslissen hoeveel wethouders ze nodig hebben”, vervolgt Van Gool. „Als je het aantal lokale politici blijft beperken, zul je zien dat problemen als bedreigingen en onvrede verder toenemen. Burgers voelen zich alleen gehoord als politici meer tijd voor hen hebben én uit hun papieren werkelijkheid worden getrokken. De afgelopen jaren is het aantal lasten sterk toegenomen, maar het aantal schouders om die te dragen niet. Dát moet veranderen.”

een politieke vertrouwensbreuk, een persoonlijke keuze of een kwakkelende gezondheid, luidt de opvallende uitkomst. Een jaar eerder lag het aantal afhakers nog op 183.

Hoe kan het dat een groeiend aantal wethouders er de brui aan geeft? „De samenleving wordt steeds assertiever”, verklaart John Bijl, directeur van het Perikles-instituut, dat Statenleden adviseert. „Mensen denken al

snel: als ik stem voor minder windmolens, gebeurt het ook. Maar zo werkt het niet. Politici moeten water bij de wijn doen om überhaupt iets te bereiken. Je kunt niet altijd je zin krijgen.”

Jeroen van Gool ziet een 'onmogelijke spagaat' tussen praktijk en papieren werkelijkheid.

Daarnaast leidt de kloof tussen burger en politiek, al jaren een hoofdpijndosier voor politiek Den Haag, ook tot kopzorgen op lokaal niveau. „We kampen met een gebrek aan boegbeelden”, ziet Bijl. „Bij de aanstelling van een politicus wordt tegenwoordig

John Bijl: „We kampen met een tekort aan boegbeelden. Wethouder opereert als manager.”

vooral gekeken naar de uitvoerbaarheid: wie kan onze plannen foutloos uitvoeren? Wethouders opereren meer als managers dan als echte *personalities*. Daarmee staan ze ver af van de dagelijkse zorgen van gewone burgers.” Volgens Jeroen van Gool,

directeur van de Wethoudersvereniging, belanden lokale politici in een 'onmogelijke spagaat' tussen de samenleving – de praktijk – en de gemeenteraad ofwel 'de papieren werkelijkheid'. „Dat zijn echt twee verschillende werelden”, zegt Van Gool. „De gemeenteraad presenteert vaak grootse plannen, waarvan het niet helemaal duidelijk is hoe uitvoerbaar ze zijn. Als dan eenmaal blijkt dat het net even anders zit, moet de wethouder 'nee' verkopen. Het gevolg: boze mensen voor je deur en bedreigingen in de mail. Daar ben je een keer klaar mee.”

Lokken met poen

Die weglopers zijn bovendien niet eenvoudig te vervangen, leert de praktijk. Zelfs het lokken met extra poen – een tamelijk

(advertentie)

Gall & Gall
SINDS 1884

GENIET VAN EEN
Procentje minder

GA VOOR MEER INSPIRATIE EN ADVIES
NAAR DE WINKEL OF GALL.NL

Acties geldig tot en met 19 januari 2025

Captain Morgan
Spiced Gold
Spiced rum, 70 cl

16.99*
13.99

NU MET
50% KORTING

Captain Morgan
Spiced Gold 0.0
Alcoholvrij
alternatief -
Rum, 70 cl

18.49*
9.25

Tanqueray
London Dry
Gin, 70 cl

22.99*
17.49

NIX18

Tanqueray
0.0%
Alcoholvrij
alternatief -
Gin, 70 cl

22.99*
17.24

